

Regering neemt advies Commissie Boertien over rivierdijkversterking over

Op voorstel van de minister van V & W, mevrouw J. R. H. Majj-Weggen, heeft de regering besloten het advies van de Commissie Boertien, die de uitgangspunten voor rivierdijkversterking heeft getoetst, vrijwel geheel over te nemen. Aan het besluit van de regering ligt een aantal beschouwingen ten grondslag.

1. De veiligheidsnorm

De regering stemt in met het advies van de commissie om de veiligheidsnorm 1/1.250 per jaar voor het grootste deel van het bovenrivierengebied te handhaven en deze niet te verlagen tot 1/500 per jaar. Hierbij spelen de volgende aspecten onder andere een rol:

- het persoonlijke risico bij overstroming; dit is niet in exacte getallen te vatten, maar bij een norm van 1/500 per jaar zou het 2,5 maal zo groot worden als bij een norm van 1/1.250;
- de economische schade bij overstroming; een strikt economische benadering zou leiden tot een hogere norm dan 1/1.250 per jaar;
- de beperking van de schade die door de dijkversterking aan landschaps-, natuur- en cultuurhistorische waarden wordt toegebracht.

Voor de regering is een belangrijk punt dat door het hanteren van een lagere maatgevende afvoer bij Lobith en door bij de uitvoering van de dijkversterkingen meer gebruik te maken van uitgekiende ontwerpen het landschapsbehoud kan worden opgevoerd van 75 procent tot 89 procent. Een keuze voor een norm van 1/500 per jaar zou het landschapsbehoud met nog eens 4 procent doen verbeteren. De regering acht deze verbetering te gering om hogere risico's te accepteren.

2. Een nieuwe maatgevende afvoer

De regering heeft kennis genomen van de conclusies van de Commissie Boertien dat maatregelen als het weer in gebruik nemen van overlaten, het verlagen van het zomerbed en het afgraven van de uiterwaarde, geen reële oplossing bieden om de maatgevende hoogwaterstanden te verlagen. De regering stemt in dat licht in met het advies van de commissie om voor de maatgevende afvoer met een kans van overschrijden van 1/1.250 per jaar uit te gaan van 15.000 m³/s zoals voorgesteld door het Waterloopkundig Laboratorium en het bureau RAND Corporation, in plaats van de 16.500 m³/s van de Commissie Becht. Deze verlaging van de maatgevende afvoer resulteert in ongeveer 45 cm lager dijken langs de Waal en 20 tot 25 cm lagere dijken langs de Nederrijn en de IJssel. Er ontstaat als dus een kostenreductie van 10 procent.

3. Uitgekiend ontwerpen

De regering stemt in met het advies om in het gebied van de bovenrivieren meer gebruik te maken van uitgekiend ontwerpen en stemt in met de suggestie om daarmee zover te gaan dat ongeveer de helft van de knelpunten kan worden opgelost (de strategie 'selectief sparen' uit het onderzoek van WL/RAND). De regering acht de verhoging van de kosten van dijkversterking met ongeveer 35 procent hiervoor gerechtvaardigd, waar de kostenverlaging door de lagere maatgevende afvoer tegenover staat. De kostenverhoging zal op netto 20 procent uitkomen.

4. Bredere en opener planvorming en procedures

De regering deelt de mening van de Commissie Boertien dat de planvorming wijziging behoeft. Een provinciaal beleidsplan kan de vertaling van de uitgangspunten van de rivierdijkversterkingen weergeven en zo houvast bieden voor de beheerders die versterkingen voorbereiden. Binnen dit kader kan door integrale planvorming, uitvoering en daar op afgestemd beheer recht worden gedaan aan LNC-waarden. Meer specifiek kan bij de opstelling van de afzonderlijke dijkversterkingsplannen een meer integrale benadering in de ontwerpfase de samenhang tussen dijk en omgeving bevorderen. Integratie van het landschapsplan en het technisch ontwerp kan daarbij recht doen aan de waarde van de dijk als onderdeel van het landschap. Het draagvlak zal op deze wijze worden vergroot. Omdat het vooral de provincies en de waterschappen zijn die de mogelijkheden moeten benutten van het advies en de rapporten, heeft de minister de provincies geadviseerd om de provinciale dijkverordeningen conform de aanbevelingen aan te passen.

5. Financiering, subsidiëring en tijdpad

Met betrekking tot de financiering van de versterkingwerken heeft de regering besloten het voorstel van de commissie te volgen en de voorbereidingskosten met inbegrip van de inventarisaties van de bestaande LNC-waarden ook onder het subsidieregime van de rivierdijkenregeling te brengen. De regering ziet daarin – evenals de Commissie Boertien – een stimulans voor de beheerder om meer aandacht te besteden aan ontwerp en voorbereiding. De regering vindt wel dat deze wijziging voor het rijk zodanig moet plaatshebben dat zowel voor het rijk als voor de lagere overheden het aandeel van de kosten van het dijkversterkingsprogramma gelijk blijft. Het bijdragepercentage zal overeenkomstig worden aangepast.

De regering is van mening dat een verder sparen van LNC-waarden zoals door de commissie wordt voorgesteld (het landschapsbehoud opvoeren van 75 tot 89 procent) tegen de achtergrond van ongeveer 20 procent meerkosten voor het Rijk gerechtvaardigd is. Deze meerkosten worden geschat op 20 procent van 1.053 miljoen gulden voor het totale dijkversterkingsprogramma dat nog moet worden uitgevoerd, dus circa 210 miljoen gulden.

6. Overgang naar het nieuwe beleid

De nieuwe aanpak die volgt uit de adviezen van de Commissie Boertien moet nu worden vertaald in daden in de praktijk. Dat is betrekkelijk gecompliceerd voor de dijkversterkingsprojecten die al in voorbereiding zijn. De adviezen van de commissie en de gegevens uit het WL/RAND-rapport zijn echter zodanig dat er niet zonder meer kan worden doorgegaan zonder de al gedane voorbereidingen tot nu toe tegen het licht te houden. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de verschillende fasen in de projecten:

- a. Projecten die nu in uitvoering zijn (circa 30 kilometer). De uitvoering moet naar de mening van de regering doorgaan met zoveel mogelijk inachtneming van de adviezen van de commissie.
- b. Projecten waarvoor door GS al goedkeuring is gegeven op grond van artikel 33 van de Waterstaatwet 1900 (circa 100 kilometer). In een aantal gevallen zijn deze besteksgereed. Soms is de aanbesteding uitgesteld in afwachting van de advisering door de Commissie Boertien. De commissie adviseert op basis van de onderzoeksrapporten voor deze projecten zo veel mogelijk de aanbevelingen in de reeds goedgekeurde projecten te verwerken. De regering stemt met deze aanbeveling in.
- c. Projecten waarvan de voorbereiding gaande is, maar waarvoor door de provincie nog geen goedkeuring is gegeven (circa 300 kilometer). Die verkeren in vele stadia. De regering is met de Commissie Boertien van mening dat in principe op al deze projecten de m.e.r.-plicht van toepassing moet zijn en dat ook hierbij de nieuwe aanpak van de planvoorbereiding moet worden gevolgd.
- d. Projecten waarvan de voorbereiding nog moet beginnen (ca. 250 km). Het staat buiten kijf dat die ook volgens de nieuwe aanpak moeten worden voorbereid. De minister van V & W heeft de provincies en waterschappen uitgenodigd om op korte termijn te overleggen hoe het beleid onderling kan worden afgestemd. (Persbericht ministerie V & W)